

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 28 (343)

Fredagen den 13 juli 1894.

7:de årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5:— Iduns Modetidning jämte koloretrade planscher..... 4: 50 Iduns Modet. utan kol. pl. 3:—	Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. Allm. telef. 61 47. Prenumeration sker å alla postanstalter i riket.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar)	Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.
---	--	---	--	---

Eva Sars Nansen.

Tjugominuters järnvägsresa från Kristiania, på västbanan helt nära Lysaker station, ligger det lantliga hem, som en af vårt broderlands mest bemärkte män kallar sitt, Fritiof Nansens hem, den djärfve upptäcktsresanden, hvilkens storslaget planlagda, äfventyrsfyllda färd mot Nordpolen nu sysselsätter hela den civiliserade världens intresse.

Det var en strålande sommardag helt nyligen jag på Iduns uppdrag begaf mig dit ut för att uppsöka den hemmavarande unga makan.

Omgifvet af härligt doftande barrskog speglar sig detta norska hem i den norska fjordens vatten. I en ljusblå sammetsdräkt och ljusblå hatt stod fru Eva Nansen ute vid dörren. Hon såg så älsklig ut, där jag först fick se henne, sysslände med sin lilla dotter, den 1 1/2 år gamla Lif, klädd i en mörkröd babykjol och hvit hatt. Om hon kände igen mig? Ja, visst! För tre år tillbaka hade jag haft det nöjet att se henne och hennes man hos hennes mor, fru Sars i Kristiania. Hon förde mig in i salongen med en ursäkt, att lilla Lif var med, men jungfrun

skulle strax komma och afhämta den lilla. Jag var glad att få närmare se barnet, som mycket liknar sin far. Hans blåa stora barnögon — man kan icke misstaga sig på hvems barnet är. Jag sade detta till fru Nansen, och hon syntes glad däröfver. Jag frågade, om jag fick lof att begära några notiser i min egen skap af korrespondent. Så gärna, det var hon »van till»! Jag tillade, att jag tog mig friheten komma för hennes egen skull, icke för hennes mans. »Desto bättre,» svarade hon leende.

Jungfrun kom in med »brus» och selters och lilla Lif togs bort. Jag kastade en flyktig blick på rummet omkring mig. En byst af Nansen i ena hörnet vid fönstret, taflor på väggarne, fotografier på borden rundt om, möbler, draperier, allt så artistiskt och smakfullt. Härskarinnan själf så vacker och älskvärd, där hon satt midt emot mig på en låg stol, litet allvarlig och reserverad i början, men snart helt liflig och värmad af ämnet.

Fru Eva Sars Nansen är född i Kristiania 1858 och yngsta dotter af professorn i zoologi Sars och

Hvem betänker, att han hvarje ögonblick med en oemotståndlig nödvändighet grundlägger i sig själf sitt eviga öde?

W. Rudin.

hans maka, född Welhaven, en syster till dik-
taren Welhaven.

En af hennes bröder, Ossian Sars, är fa-
drens efterträdare som professor i zoologi, både
far och son ansedda, framstående vetenskaps-
män. Professor Ernst Sars, historikern, en
ryktbar man, som känt, äfven han, är en an-
nan bror till henne, och en syster är gift med
den utmärkte sångaren och sångläraren Lammers
i Kristiania. Själf är Eva Nansen också väl
känd som både sångerska och lärarinna.

Fru Nansen sade sig ha att tacka sin syster
och sin sväger Lammers för hela sin musika-
liska utbildning. I fem år hade hon varit
deras elev, och när hon kom till Berlin för
att fortsätta sina studier, var hon redan nästan
färdigbildad. Hon studerade likvisst där en
hel vinter hos fru Artot, Mignon och Carmen.
Det var först meningen att hon skulle utbilda
sig till operasångerska, men det blef aldrig af,
hon tyckte ej om att uppträda, man måste
»puffa» henne därtill, sade hon leende. I
Berlin hade hon lärt mest af att höra så
mycket musik, mera än af fru Artot direkte.
»O, det var en så skön tid!»

Kommen tillbaka till Kristiania, begynte hon
att gifva sånglektioner, och hon gifver sådana
ännu. På konserter har hon sjungit oändligt
många gånger, »allt för många,» sade hon.
Men alla komma och önska, att hon skall assi-
stera, både fru Nissen, pianisten Knudsen och
komponisten Sinding. Det var så svårt att
säga nej.

Jag berättade henne, att jag i Kristiania
hört, att hon denna sista vinter sjungit vackrare
än någonsin förut, och att hon isynnerhet öf-
verträffat sig själf med en sång som skulle
heta: »När två hjärtan skiljas» . . . »O, den
af Nordraak», afbröt hon mig hastigt. »Jag
tycker så om den sången!»

Hennes uttryck blef så allvarligt, att jag
nästan ångrade, hvad jag sagt.

Jag fortsatte, att jag själf visste, huru vac-
kert hon sjöng, jag hade ju hört henne samma
afton jag såg henne hos hennes mor. Jag
minnes så godt den aftonen. Hon sjöng flere
visor af Grieg och Sinding och flere duetter
tillsammans med sin syster, fru Lammers.

Eva Sars Nansen är säkert Norges mest
framstående romanssångerska. Hennes sång är
som hon själf, utan ett spår af sentimentalitet,
naturlig, sann och stark i känslans djup och
allvar.

Man bör ej tänka sig, att hon nu sitter
och sörjer öfver sin mans farliga resa. Jag
sade henne, att jag icke kunde känna med-
lidande med henne, jag tyckte, att hennes lott
ingalunda var sorglig. Det var bättre att vara
lycklig en kort stund, med en sådan man som
hennes, och mista honom för alltid, om det
så skulle vara, än att lefva ett helt lif med
en herr hvem som helst. Och hon instämde
af fullt hjärta. Hon ville icke vara gift med
en »allmindelig» man, hon ville hafva någon
att se upp till, att beundra. Hon trodde så
fast på, att hennes make skulle komma till-
baka, trodde lika fast som han själf, att han
skulle nå sitt mål. Det var ju allt så väl
öfverlagdt, han kunde ju icke hafva tagit fel.

Jag frågade, när hon skulle börja att vänta
honom. Efter fyra år ville hon begynna att
vänta. Det var så tungt att vänta förgäfvets,

därför ville hon börja därmed så sent som
möjligt.

Så hade vi så småningom kommit från mu-
siken och henne själf till Fritiof Nansen,
hennes man. Hon blef gift med honom kort
efter hans hemkomst från den sista stora resan.
De voro på bröllopsresa den gången han höll
föreläsning i London, Paris och Stockholm.
När han nu gaf sig i väg på nytt, var det
icke skilsmessan, som varit mest pröfvande,
utan fastmera förberedelserna till resan. De
räckte så länge, flere månader. Han var själf
så ansträngd, och att se detta fann hon så
svårt. Men därvid fick hon dock en inblick i,
huru han skulle hafva det på färden, tänka
på alla och sörja för allting. Han var ju
själen i det hela. Svårt var det också att
först träffa människor, sedan han var rest.
Alla frågade, om hon icke kände det svårt.
Alla hade medlidande med henne, som om hon
icke visste, hvad hon gjorde, när hon blef
Fritiof Nansens hustru.

I Kristiania hörde jag sedan berättas, att
hon 14 dagar efter mannens resa varit instängd
hemma, och att hon icke på den tiden tog
emot vare sig sin mor eller sina syskon eller
någon annan. När hon så blef synlig igen,
var hon blekare, men det var ingen, som hörde
henne klaga. Hon var som Nansens hustru
bör vara, en vikingakvinna, lik dem i den
gamla tiden.

Först hade det som bekant varit meningen,
att hon själf skulle följa med, men så kom
den lilla flickan till världen, och henne kunde
hon ju icke lämna allena.

Men den dagen engång, då han åter kommer
hem . . . Det är svårare att bära en stor glädje
än en stor sorg!

»Det kräfs visst mera kraft därtill,» sade
hon. »Jag är rädd för hvad det blir af mig,
det ögonblick han är hemma igen!»

Hennes ögon fingo en sådan glans, och jag
mötte samma djupt allvarliga blick, som när
jag talade med henne om Nordraaks visa. Jag
förstod, att hon visste hvad skilsmässa var, och
att det skall stor kraft till, trots karaktär och
själfbehärskning, att vänta honom åter från
den färden.

Men modig och stolt satt hon framför mig,
och jag fick ett intryck af, att bättre hade
Nansen ej kunnat välja sin maka.

Hon steg så upp och visade mig hans sista
bild, i rummet invid, ett pastellporträtt i kropps-
storlek af Wærenskiold, taget kort före Nan-
sens affärd. Hon fann det själf »så lifslef-
vande».

Där var ett uttryck i dessa djupa, allvarliga
ögon, som var rent af gripande, ett uttryck
som hos någon, hvilken för alltid tager farväl.
Alla bilder och fotografier, som fru Nansen
senare visade mig, förlorade i jämförelse med
detta.

I samma rum, ett litet kabinet, låg en stor
isbjörn som matta på golvet. Nansen hade
själf skjutit den under lifsfara. Hon visade
mig också taflor på väggen, som han själf må-
lat. Dessutom voro där Wærenskiolds original-
teckningar till Nansens böcker. Norska möbler
i fornstil och liknande draperier äfven här.

Nu skulle vi bese hela huset. Först in i
hans arbetsrum. Där stod en stor äkta norsk
»pejs» i hörnet, ett skrifbord fullt med min-

nen från hans resor och flere fotografier. En
visade hon mig speciellt, föreställande »Fram»
och Nansen själf på kommandobryggan med
kikarn för ögat, hufvudet vändt hemåt. Den
bilden var tagen af en vän, i samma ögonblick
han passerade sitt hem här i Lysaker. Hon
var icke med på skeppet och följde honom,
som flere andra; här hemma på verandan såg
hon honom draga förbi.

Det är omöjligt att räkna upp alla de olika
föremålen i detta rum, minnen från Nansens
resor och tillbehör till dessa. Det var som
ett litet museum. Också här låg en isbjörn
som matta. Allt var i stil utom ett: en stor
flygel midt på golvet.

Huru kom flygeln hit i denna Grönlands- och
Islandsram? Hon log. »Han är så kär i mu-
sik,» sade hon, »och han arbetar mycket bättre,
när jag sitter hos honom och sjunger.»

Dörren ut till verandan stod öppen. Fjor-
den låg så blå framför oss, glittrande i solen.

Det hela var mättadt af stämning och skön-
het. Jag kunde icke betvinga underliga, be-
klämmande tankar. Denna härliga sommardag
med ljus och hopp, denna modiga kvinna, så ung,
så älskvärd, det lilla barnet, hans fagra hem —
och så han själf där borta, i arktisk köld och
is, kämpande för lifvet kanske i detta samma
ögonblick. Det var en sådan ironi i detta!

Nu hade jag så gärna velat säga några pas-
sande ord, hon måste ju dock tröstas, hon
kunde icke vara så lugn, som hon syntes. Men
jag hade själf sagt, att jag intet medlidande
hyste. Och dock grep denna känsla mig allt
mer. Det var förmimmelsen af, att denna unga
kvinns lif dock innerst var så likt vårt allas:
det bästa och käraste vi äga, det ha vi ingen
makt öfver, det kommer och det går, och vi
veta aldrig, om vi få det igen . . .

Vi gingo så upp å öfre våningen och in i
sof-kammaren. Sängen var gjord efter ritning-
ar af Nansen själf, konstnärligt snidad i trä
med en gammal saga som motiv. Så barn-
kammaren med utsikt åt fjorden. Den lilla
fröken har det godt däruppe. Där kan hon
få lära sig: den vägen kommer far hem, här
kommer han förbi.

Men tiden ilar, jag måste bort med nästa
tåg. Jag kastar än en sista blick på detta
sällsamma hem, icke möjligt att skildra med
några få och fattiga ord. Hon följer mig ett
stycke på vägen.

»Farväl och på gensyn!»

Och full af tankar och underligt mäktiga
känslor skiljes jag från Fritiof Nansens maka.

M. H.

Gud i naturen.

Guds makt från evighet är uppenbar,
när af hans gärningar den rätt beaktas.
När Skaparns verk i skapelsen betraktas,
man om hans nåd och vishet vittnen har.
Himlar förtälja hans ära för jorden,
därom ett vittne ock natten är vorden.
Dagen, som flyr,
säger det inför den dagen, som gryr.

Rom. 1: 20. Ps. 19.

Och det är icke tal och icke ord,
hvars ljud ej kan förnimmas eller höras,
ty deras röst till världens ända föres
och blifver öfver hela jorden spord.
Folken Guds härlighet kunna beskåda.
Herrens rättfärdighet himlar bebåda.
Och uti dem
gaf han den strålande solen ett hem.

Ps. 97: 6. Ps. 19.

Och denne ur sin kammare med fröjd
såsom en brudgum uti skönhet träder;
och som en segerhjälte han sig gläder
att löpa vägen i den vida höjd.
Prakfullt han där uppå himmelen glänser
ifrån dess ände allt intill dess gränser.
Icke ett grand
blifver fördoldt för hans strålande brand.

Ps. 19.

Så lyser också hela himlens här
uti omätlig rymd, och stjärnor klara
Guds majestät för folken uppenbara.
Han hvar och en sitt kretslopp lärt och lär.
Ljus är hans mantel, den väfts af dess strålar.
Himmelens täkt, som han utspänt, han malar
ännu i glans
skönt med sin regnbåges lysande krans.

Ps. 104 — Syr. 43: 12 13.

Han sina salar nti rymdens värld
samt uppå jorden timrat har med vatten.
På molnets vagn han far i mörka natten,
på vädrets vingar går hans snabba färd.
Årones Gud öfver vattnen hörs ryta.
Väldig är rösten, den cedrar ses bryta.
Bergen därvid
hoppa som kalfvar och darra som kid.

Ps. 104 Ps. 29.

Och blixtens låga klyfs af Herrens röst,
och öknens vid den starka stämman skakar.
Hör, huru i den djupa skog det brakar!
Den klädes af som i den kulna höst.
Allt i hans tempel med tusende munnar
skaparens under och allmakt förkunnar.
Hvar med sin ton
lägger sitt lof för hans härlighets tron.

Ps. 29.

Han grundat jorden, därför fast hon står.
Med djupa vatten henne han betäcker.
Högt öfver bergen det sig stundom sträcker,
men endast till utstakad gräns det går.
Rinnande strömmar i dalen uppållna.
Vatten tillfyllt har skaparens källa.
Och därutur
släcka sin törst alla vildmarkens djur.

Ps. 65: 10. Ps. 104.

Därofvän himlens många fåglar bo.
Från trädens grenar de sin stämman höja.
Och ifrån molnens mörka, tätta slöja
han vattnar markens örter att de gro.
Gräset han låter för djuren uppskjuta.
Odlaren låter af skörden han njuta...
— Ja, dina spår
drypa af fetma, o Gud, hvar du går!

Ps. 104 — Job. 36: 27, 28.

Och jordens fåror vattnas af din hand.
Du huldrikt hennes gröda vill välsigna.
Du låter träden utaf frukter digna
och ängar springa upp ur öknens sand.
Kullar och höjder med fröjd du omgjordar,
marken beklädes med betande hjordar,
grönskande dal
bljfar af az uti tusendetal.

Ps. 65.

Du sänker mörkret uppå nattlig stig,
och skogens alla vilddjur därvid vakna.
De unga lejon, som sin föda sakna,
gå ut att den begära utaf dig.
Solen går upp, — och ej mera de jaga,
till sina kulor tillbaka de draga.
Människan går
ut till sitt verk, till dess kvällstimman slår.

Ps. 104.

Dig lyda vädren, Herre! På ditt bud
de ila snabba öfver hela jorden.

Än komma de med köld och frost från norden,
än såsom vårens glada sändebud.
Regnvattnets droppar i skyn du tillreder.
Bjuder dem falla till jordytan neder
skur efter skur,
vattnande marken, dess växter och djur.

Syr. 43.

Ja, stora äro dina verk, o Gud!
Med kraft och vishet har du gjort dem alla!
Uti de stora haf, där böljor svalla,
där vimla varelser uppå ditt bud.
Jorden och allt hvad sig därpå syns röra,
djuren på tusentals berg dig tillhöra.

Allt uppå jord
väntar sin mat från din hand, från ditt bord.

Ps. 104. 50: 10.

Fanny Chrysanter.

Snobberi.

sin världsberömda »The book of snobs» har Thackeray med sin uddiga satir och träffande humor tecknat och förlöjligt olika typer af det mångskiftande, öfver hela jorden utbredda släkte, som han benämnt »snobbar». Thackeray gaf åt detta ord en vidsträckt sfer. »Den som på ett lumpet sätt beundrar lumpna ting» — se där hans definition och karaktäristik af »snobben», och som kännetecken på detta individuum angaf han inbilskhet, afundsjuka och låghet. »The book of snobs» är och blir en af de mest muntrande böcker, som bokvärlden äger. Men allt under det han narrar oss att skratta åt hvarje dråplig beskrifning, hvarje snärtande infall, glömmer han aldrig att på samma gång hålla fram för oss, att det just är det *lumpna*, som vi böra bele. Thackeray hatade djupt allt detta ogräs i människohjärtat, som han sammanförde under benämningen »snobberi», och då han väl visste, att löjet är det allra skarpaste af vapen, skref han inga ljungande straffal, utan i stället hvasst skämt och bitande sarkasm. Detta hans mästreliga arbete är därför icke mindre uppfostrande och tankeväckande än roande.

Sedan Thackeray skref detta arbete, hafva många år runnit hän. Och många nya afarter af den världsbehärskande snobben hafva sedan dess uppstått. Snobbarne hafva förökats och uppfylla nu jorden. Vi träffa dem öfverallt, på tillställningar och på gatan, vi stöta tillsammans med dem hos våra vänner och bekanta, vi finna dem talrikt representerade i alla klasser af samhället, vi bero af dem, vi åtnjuta deras sällskap, vi höra talas om dem, vi tala om dem, ja, ransaka vi noga, hafva vi snobbar i vårt hem, äro själfva tilläfventyrs mer eller mindre snobbiga — kort sagdt, hvar man vänder sig, vimlar det af snobbar. Det är nästan tröstande att veta, att snobben ej är en finde-siècle-uppfinning, utan ett arf från föregående generationer, ty det skänker oss en ursäkt för att vi ej lyckats utrota detta ogräs, utan stå så godt som maktlösa inför snobbarnes stora, stolta, majestätiska härskaror — hvar och en känner till, huru svårt, ja, stört ogörligt det är att komma till rätta med ett ogräs, som rotat sig fast och vuxit sig starkt.

Men hvad som ej är ursäktligt, det är om vi böja oss för snobben eller beundra honom. Och ännu mera förkastligt är,

om vi fostra eller låta fostra uppväxande släkten till snobbar. Det vore en snobbig féghet, som gjorde oss likställda med snobbarne, ja, rentaf en missgärning. Och jag fruktar, att vi i det hänseendet, tyvärr, hafva icke så litet att förebrå oss själfva. Vår tids ungdom, den är inte litet snobbig den, minsann! Den slösar som yrkessnobbar, den röker och dricker finaste varor på finaste lokaler och dyrkar snobbighet i alla former. Den idkar »förälskelse» som idrott och har superkänsliga nerver. Den sportar vansinnigt och fänbeundrar rekordister. Den är makalös och vet också att till fullo uppskatta sin egen förträfflighet. När voro väl ungdomens själförgudning och förakt för de åldrade och äldre drifna till en sådan höjd som nu vid sekelslutet? Och när var väl egoismen, denna snobberiets rot och blomma, så tidigt utvecklade och så frodig som nutilldags?

Skulden ligger ej endast hos de unga. Snobbigheten har blifvit ammad och fostrad af uppfostrare och andra, som kunat öfva inverkan. Det framhålles som en af nutidens stora förtjänster, att den gör så mycket för ungdomen, att alla tänkbara åtgärder till förbättring af de ungas utvecklingsvillkor företagas. Men mer än en af de äldre skaka på hufvudet åt detta filantropiska sträfvande, öfvertygade om, att det antingen gått för långt eller i sned riktning. Ty dess frukt, denna ungdom, på hvilken man slösat så mycken tid och så stora kostnader, motsvarar ej de förväntningar, som man ställt på densamma. Den är, så att säga, formelt utbildad, men saknar innehåll, eller också är kärnan af dess väljande och handlande endast själfvisshet. Det stora, det ädla ligger utom räckhåll för densamma, ligger öfver till och med dess hän. Och det är snobberiets värsta stadium, när sinnet är så uppfyllt af det egna jaget, att det förlorat förmågan af hänförelse för stora mål. Den, som beundrar sig själf, och den, som dyrkar börd, pengar eller makt, äro bägge snobbar. Den sanna ödmjukheten är just hvad som i grund och botten brister snobben, och denna brist framträder aldrig mera fränstötande än hos de unga. Den otyglade, nonchalanta själfträcklighet, hvarmed de uppräda, så fort de känna sig fria från de yttre band, som möjligen kunna hålla dem tillbaka, är väl bland det mest pinsamma, som man kan få se. Frihet yrkas åt ungdomen, men friheten är farlig, ty för den som ej är i stånd att rätt begagna sig af den, blir den till större fördärf än tvånget, isynnerhet då detta tvång endast vill och söker den tvingandes bästa, då den kraft, som öfvar tvånget, är föräldrars och uppfostrares starka af erfarenhet ledda kärlek. När nu denna kärlek slår öfver och ger alltför mycket efter för de ungas nycker och önsknings, då tycker man väl, att den åtminstone kunde hafva rätt att fordra genkärlek. Men de unga äro för mycket upptagna af att tänka på andra, äfven dem, som i främsta rummet hafva rätt till deras uppmärksamhet. Tacksamhet för njutna välgärningar får man sannerligen ej räkna på. Tänk blott på allt, som nu göres för ungdomen, och det sätt hvarpå denna tager emot. Den är klandersjuk och otillfredsställd och

anser sig äga fullaste rättighet att fordra allt detta och mera därtill.

Att låta de olika typerna af snobb-släktet defilera förbi skulle taga för lång tid. Vi känna dem ju för resten, om vi också ej alltid tänka på och reflektera öfver det snobbiga, som slår våra blickar. Det är blott, då det uppträder mer än vanligt stötande, som vi harmas och gripa efter korrektiv. Dessa äro ej så lätta att finna. Kanhända, och dock, om litet hvar fick sina ögon öppnade för det löjliga och det hjärtlösa, som ligger i alla dessa olika former af snobberi, skulle det väl ej vara så svårt att skaka af åtminstone en stor del däraf. Nu växer det fast med oss. Om vi nogare tänka efter, skola vi lätt finna, huru mycket oväsentligt och lumpet, hvaråt vi gifva vikt och värde. Tänk, hvad till dömes konvensen innehåller mycket småaktigt och snobbigt! Huru mycket snobberi har ej insmugit sig i vårt enskilda och vårt allmänna lif! Och hvad göra vi däremot? Höja vi vår stämning en enda gång emot all denna snobbighet? Våra arma efterkommande! O, hvilket snobberi skall ej flörera bland dem, för såvida vi ej befria oss från denna snobbiga rädsla, som hindrar oss att tala ut och träda upp emot snobberiet!

Lennart Hennings.

Några blad ur Helgeandsholmens historia.

Tecknade för Idun af Ellen Fries.

(Forts. o. slut.)

Landet var i uppror. Engelbrecht vald till rikets höfvitsman. Men de maktägande herrarne ville söka förlikning med unionskonungen. Erik af Pommern kom på hösten 1435 till Stockholm. Underhandlingar om förlikning fördes på Helgeandsholmen.

»I Helgeandshus de sammanginge,
Där började de att dagtinge»

säger rimkrönikan. Konungen visade sig medgörlig, herrarne artiga och lättrogne, och en förlikning slöts på Helgeandsholmen med många dyra eder, och så reste konungen hem till Danmark och

»Ehvar hans folk genom skärgården fara,
De fattiga bönder lät han ej spara,
De togo dem från allt hvad de ägde,
Kläder, kittlar, grytor, oxar och kor,
Åter sutto de fattiga bönder i oro.»

Detta blef således den bedröfliga följden på den enda handling af försoning, som oss veterligen slutits på Helgeandsholmen.

* * *

Konung Kristian I af Oldenburg hade blifvit herre i Sverige, men icke just med den svenska allmogens medgifvande. Det danska herraväldet var lika illa lidet som förut.

I augusti 1465 tågade en bondehär ned mot Stockholm.

»Detta kan ej längre så stå,
Vi måtte man af huse utgå,
Bättre är oss dö än lefva med skam»

säga de svenska bönderna till hvarandra enligt rimkrönikan. Helgeandsholmen togo de in och lägrade sig där och på Brunkeberg.

Det var nära, att de hade genom öfverrumpning intagit hela staden, emedan konungen var på stäket med sina trupper. Men snart kom han i antågande mot Stockholm. Han befallde några sina skepp lägga sig mellan Helgeandsholmen och Normalm för att afskära förbindelsen mellan bönderna på holmen och bondehären på Brunkeberg. Sedan trängde konungens trupper in från staden på Helgeandsholmen. Omkring 300 bönder befunno sig nu där inestängda. De togo sin tillflykt till Helgeandskyrkan, de stridde med förtviflans mod, blefvo öfvermannade och nedhuggna till sista man. En svensk rådsherre Ture Turesson skall varit den som anført konungens trupper, och fick han sedan i i alla sina dagar bära namnet: »Bondeslaktaren».

Den svenske bonden har sålunda inga ljusa minnen från denna holme.

* * *

Med reformationen kom en ny tid för Helgeandsholmen. Genom reduktionen tillföll holmen kronan, och konung Gustaf hade användning för densamma.

Först och främst drog han in hela Helgeandshuset. Såsom en sparsam herre tyckte han, att stadens sjuke och orkeslöse kunde rymmas i det gamla gråmunkeklostret och Helgeandshuset användas till nyttigare ändamål. Det blef delvis begagnadt till myntverk, delvis blef det nedrifvet, och på den lediga platsen uppbyggdes ett hofstall.

Man spörjer det dolda missnöjet häröfver långt fram i tiden. I början af 1600-talet skref Johan Messenius, denne entusiastiske vän af Sveriges gamla minnen, i sin krönika om Stockholm sålunda:

»Men med den holmen blef så fatt,
Att där blef konungens stall uppsatt.
Gud unne den aldrig sin nåd,
Som därtill gaf ut sitt första råd.
Där sjukt och fattigt folk haft ro,
Skall varda för hästar hus och bo,
Den Helge Andes hus och spetal
Blifver hästars krubba och stall!
På världens sista dag härom
Varder Gud fällandes sträng dom.»

Messenius var säkerligen ej ensam om sin hårda dom, om sin förbannelse öfver den heliga stiftelsens vanhelgande, allra helst som hospitalet i Gråmunkeklostret blef illa skött och framkallade många klagomål. Och man tycker sig genom tiderna höra de stackars sjukas förbannelser, då de flyttades från sin fristad på denna olyckliga holme.

* * *

Under de följande århundradena bygges och rives, fylles och gräfves på Helgeandsholmen, utan rast och ro, med olika syften, efter olika planer. Man kunde därom skriva en hel bok — ganska tankvärd, men föga uppbyggelig.

Drottning Kristina ville rifva ned alla hus på Helgeandsholmen och tyckes önskat däraf göra en trädgård åt slottet. Man började ock på hennes tid oroa sig öfver de många fyllningar, som gjordes af de olika husägarna på holmen. Redan då talades om, att Mälarens utlopp hämmades. Men icke desto mindre fortsattes efter hennes tid byggandet och fyllandet.

Stockholms förste öfverståthållare, den i fredens och krigets värf lika utmärkte Klas Fleming, byggde där under medlet af 1600-talet ett ståtligt palats, som endast genom vattnet skildes från riksdrotset Per Brahes

praktiga hus, som uppfördes på lilla Stockholmen. Vid stranden åt Mälaren lågo vid denna tid kronans galejor stationerade.

Klara klostrets kvarnar hade konung Gustaf Wasa anammat; sedan erhöill staden dem. Kring dem och på Barkarholmen uppstod småningom en mängd byggnader, mera nyttiga än vackra. Det är alldeles otroligt, huru mycket som rymdes på dessa holmar, hvilka småningom genom fyllning kommo att utgöra en enda stor ö.

Där funnos redan från slutet af 1600-talet, utom många enskilda enskilda hus, bryggeri, kvarnar och slaktarhus, hamn- och fiskargångar, den kungliga fataburen och hofstallet.

Under Karl den elftes första regeringsår refs Mynthuset och ett nytt hofstall uppbyggdes, men detta blef efter några år med drängar, hästar och vagnar lågornas rof, och ett nytt stall uppbyggdes af Nicodemus Tessin 1696, det vackra ståtliga stall, som detta år fått skatta åt förgängelsen för nya bygnadsföretag.

När det nya slottet blef färdigt i medlet af 1700-talet skulle naturligen nya planer uppstå för Helgeandsholmen, med hvilket namn man började att kalla alla de tre holmarne. Det var naturligt, att man ville blifva af med all den bråte, som fanns på dess östra sida, midt för slottet. Många planer, vackra och fula, gjordes upp. Slutligen började byggandet af nuvarande Norrbro. Med stora kostnader höjdes nuvarande Gustaf Adolfs torg, Helgeandsholmen och planen framför slottet, så att man fick små nätta backar åt alla sidor och bron så hög som möjligt. År 1787 började byggandet af Norrbro och 1801 var den färdig. Under tiden hade kvarnar, slaktarhus o. d. fått resa sina färde till andra delar af staden.

Stallet stod dock kvar. Det öfverlefvde en del förändringar på 1830-talet, då gref Pers vackra hus nedrefs, de sista fiskerierna bortflyttades och Strömparterren ordnades.

Under de följande åren har om Helgeandsholmen mera talats och skrivits än handlats. Vi ha lyckats komma in i en labyrint af stridiga meningar, från hvilka vi tyckas hamma i en labyrint af väldiga stenmassor, kring hvilka strömmen ensam skall, ehuru äfven den hämmad och kväst, tala om skönhet och frihet.

Om väggens prydnader.

Af Nicke Nuck.

Väggen, som för några tiotal af år sedan med undantag af en eller annan tafsla i allmänhet endast uppvisade släta tapetytor, har i vår tid fått intaga ett framstående rum som utställningsfält för en mängd verkliga eller så kallade konstföremål.

Denna lust att dekorera, eller pryda, för att slippa det främmande och mer ståtliga uttrycket, få vi emellertid ej tro vara något för oss och vår tid särskildt kännetecknande. Nej, driftjädern härtill, en inom oss boende skönhetslängtan, som vi söka mätta genom att omgifva oss med föremål, som med form och färg öka trefnaden och tilltala ögat på ett behagligt sätt, har nog alltid lefvat, men yttre och inre omständigheter göra, att en människa eller ett folk den ena tidsperioden får mer tillfälle att lyssna till de andeliga rösterna, af hvilka konstnärsintresset är en, än den andra. Att i vår tid detta intresse är synnerligen stort, finna vi lätt af den samling konstföremål, som vi älska omgifva oss med för att pryda våra hem; och där verklig kärlek till det sköna i förening med god smak fått ordna, där blifva väl också de yttre förutsättningarna för ett angenämt hem

uppnådda. Men de minst sagdt egendomliga anordningar vi här och hvar påträffa med samma uppgift som mål, tyckas visa hän på, att denna skönhetskärlek eller skönhetskänsla — jag vill ej säga saknas, ty jag tror, den ursprungligen är nedlagd i hvarje människohjärta till en källa af ogrumlad lifsglädje — dock af en eller annan anledning blifvit undertryckt eller missriktad. Då emellertid anordningarna i hemmet spela sin icke oviktiga rol i släktets andliga uppfostran, torde det ej vara ur vägen att i Idun, som vill vara ett språkrör för hemmet, yttra några ord därom — ej för att pröfva det omöjliga, att skriva något slags recept för den goda smaken, men för att efter en orienterande blick tillbaka, på de prydande föremålens framträdande i tidigare dagar än våra, framställa några allmänna synpunkter, som kunna vara att minnas och beakta, när vi genom dekorativa anordningar vilja försköna våra hem.

Hemmet skall vara harmoniskt, det vill säga i samklang med de personer det innesluter, och dess olika föremål skola ingå som delar af det hela, af den ram, som omgifver oss. Det är vi, som äro huvudsaken, om oss, om vår smak och våra intressen skall hemmet vittna. Men om vi, för att följa andras exempel eller modet för dagen, samla omkring oss föremål, som äro främmande för vår smakriktning, då inkomma i hemmet främmande element, som svårligen kunna sammansmälta med det öfriga och bilda harmonisk enhet.

Detta gäller om hemmet i sin helhet, således äfven om möbler och öfriga bohagsting, som först och främst skola bedömas efter den praktiska nytta de göra oss. Vi skulle emellertid sysselsätta oss med de uteslutande eller åtminstone öfvervägande prydande föremålen, de som med sitt innehåll, sina former och färger äro afsedda att tilltala känslan och ögat. Vi finna dem allmänt företrädda på väggen, och mot dessa prydnader rikta vi nu vår uppmärksamhet.

Bruket att smycka väggen har gamla anor. Stanna vi inom vårt eget lands gränser, lär vår kulturhistoria, hur redan tidigt våra förfäder vid festliga tillfällen brukade behänga bostadens grofva väggar med brokiga väfnader eller s. k. bonader, hvilka med lifliga färger gjorde sitt till att öka hemmets trefnad.

Detta bruk fortlefde in i nyare tiden, dock undanträngas så småningom den enklare väfnaden från de kungliga slotten och andra bostäder för förnämliga personer, då den ursprungligen från utlandet införda ställiga gobelinen håller sitt segerrika intåg. På modet komma sedermera — äfven som beklädnad för hel vägg — gyllenlädertapeten, hvars ursprung kan spåras från araberna, den nu ytterst sällsynta vaxdukstapeten, den eleganta sidentapeten, som efter tidens smak än är försedd med inväfda buketter, än med målade fjärlar och blommor efter kinesiska förebilder, än randad. Slutligen må vi ej glömma vår egen tids på papp tryckta tapet, numera vexlande i tusende olika slags mönster och färger, men som ursprungligen torde vara besläktad med de gamla ytmålningarna i kyrkorna, hvilka under tidernas lopp nästan bleknat bort, men af hvars sparsamma rester man anar sig till mönstret och pietetsfullt låter det med ny — om icke glans så dock färg — framträda i ljuset; hvarvid det händer, att en och annan skådare, som för tillfället ej erinrar sig de gamla traditionerna, finner det underligt att man vid kyrklig dekoration använder gamla tapetmotiv.

Gå vi efter denna lilla kyrkliga afvikelse öfver till andra prydnader för väggen, så mötas vi af den efterbildande konstens alster, skulpturen och målningen.

Till skulpturen få vi från äldsta tider hänföra en del bildverk, som användes till bostadens prydande, dels träsnideri hvarmed stockar och annat trävirke ofta försågs, dels arbeten i sten. Under medeltiden torde reliefframställningar i det sistnämnda materialet ej hafva varit ovanliga som prydnader på herremannens bostadsvägg. Amnet, som behandlades, höll sig gärna inom den bibliska berättelsens eller heraldikens område, ofta äfven båda förenade med hvarann.

Vid nyare tidens början tjänar figurskulpturen kyrkan, såsom vid utsmyckande af gravvårdar, epitafier och dylikt. Den första monumentalbild att uppställas i samlingsrum af icke-kyrklig karaktär torde vara en i Upsala befintlig byst af konung Gustaf II Adolf, hvarigenom uppslaget är gifvet till skulpturens användning som världslig prydning — således äfven för hemmet.

Hvad måleriet beträffar förbigå vi den målade väggen och erinna oss, att denna konstart liksom mycket annat ingår i ett nytt skede under Gustaf Wasas och hans konststälkande söners på nästan

alla områden synnerligen lifaktiga tid. Taflan framträder, först framställande porträtt, visande tidens allvarsamma och litet sträfva typer, men sedermera äfven s. k. perspektiv, motsvarande våra landskapsstycken, vidare jaktstycken o. s. v.

Utom dessa rent konstnärliga alster ha också konsthandverket och konstindustrin fått lämna föremål till hemmets smyckande. Som exempel på sådant kunna vi erinna oss vapen, perslin o. d.

Vår tid har nu vid hemmets anordnande såsom prydande element upptagit såväl sådant, som af ålder fått burskap som därtill lämpligt, samt dessutom en mångfald olika föremål, som rik fantasi kan uttänka och stor industriel verksamhet kan frambringa.

Allt genomgå allt detta detaljeradt skulle föra oss på alltför långa och vidlyftiga utflykter, men vi kunna få en öfverblick af det väsentliga genom att indela det i några öfverskådliga grupper, och till en första grupp kunna vi hänföra allt, som hör till det textila området.

Med textil konst förstår man allt, som uppkommit genom tråders hopfogande till ett helt, således allt sömmadt och väfdt.

Denna konstart är sålunda synnerligen gammal; den var företrädd genom den första enkla bonaden på våra förfäders väggar, liksom den ännu i dag är det genom, bland annat, de praktiska draperierna i en nutidssalong.

Bonaden på väggen gör ett mjukt och behagligt intryck och lämpar sig därigenom godt för att öka intrycket af trefnad och värme i nordbons hem under den långa, kalla vintern. Dess största olägenhet är, att den uppsamlar och tills vidare förvarar det hvarje morgon uppdrifna kringirrande dammet, och den bör därför sparsamt förekomma i våra sofrum liksom af samma skäl ej bekläda hela väggarna i mindre rum. Som dörr och fönsterdraperi eller gardin, hvilket klingar mera beaktat, lämpar den sig väl, och i egenskap af det sistnämnda har väfnaden så i allmänna medvetandet ingått som nödvändighetsartikel, att i sanning usel och eländig är den bostad, där ej en mer eller mindre nytvagen gardin blifvit fästad vid fönstret.

(Forts.)

Något missförstånd

i denna riktning trodde vi ej möjligt, men som vi verkligen förnummit, att hos en och annan sådant lär råda, få vi härmed förklara, att — med undantag af det ringa portot för listornas insändande till redaktionen — naturligtvis inga som helst kostnader komma att drabba deltagarna i silfverbröllopsadressen, utan ansvarar redaktionen helt och hållet för densamma värdiga utstyrelse och öfverlämnande.

Blått blod.

Skiss för Idun af Jane Gernandt.

(Forts. och slut.)

Mademoiselle steg fram till den gamla damen: »Hon var förtviflad att behöfva anlita en sådan utväg, men hon såg sig verkligen tvungen att klaga för madame la comtesse. Hon hade aflägsnat sig ett ögonblick för att hämta upp monsieur Hans' boll, som fallit i diket, och mademoiselle Barbro hade begagnat sig af hennes frånvaro för att springa till röda stugan och tala med den främmande gossen, som hon alls inte trodde vara något passande sällskap för mademoiselle. Hon hade fått ropa en lång stund, utan att få svar, och då hon trött sig i sin goda rätt att göra en anmärkning mot mademoiselles uppförande, hade mademoiselle räckt ut tungan och tagit sin tillflykt till des invectives suédoises. Men hon hade intet att förebrå sig emot mademoiselle Barbro, och hon väntade, att mademoiselle gjorde henne sin ursäkt.»

»Bed om förlåtelse, Barbro,» sade farmor allvarsamt.

Barbro närmade sig mycket långsamt och räckte ännu långsammare fram sin hand: »Pardonnez — moi,» mumlade de små läpparna, men hon kastade en hård blick på mademoiselle, som återigen vände sig till hennes farmor.

Kanske att hon ännu en gång fick påkalla fru grefvinnans myndighet. Hon trodde inte alls att det var nyttigt för mademoiselle Barbro att vara så mycket tillsammans med den främmande pojken; — hon var säker på, att det var han som lärde mademoiselle dessa uttryck, som voro så föga passande för mademoiselle.

»Barbro får inte gå till röda stugan, och han får inte komma hit,» sade farmor strängt. »Barbro har sin bror att leka med, är det inte tillräckligt.» Och i det hon vände sig till sin sällskapsdam fortfor hon: »Jag vill inte de ska umgås med hvem som helst. Barnen måste lära sig att taga vara på sin värdighet.»

»Ja visst,» sade fröken med en liten ton, som farmor inte riktigt förstod sig på. Egentligen visste hon inte, hvar hon hade Ebba Kurk, men hon tyckte lika bra om henne för det. Det var en stor tvärsäker tjuguarfsflicka med kortklippt hår och en bred humoristisk mun, som nästan aldrig log. Den gamla damen hade bjudit henne till sällskap, medan hennes son var ute och reste med sin grefvinna, och bara flickan hade en stund för sig själf och sin bok, kunde ingen vara tåligare än hon, när det gällde att reda ut släktregister eller tala om gikt.

Man gick till frukostbordet. Gamla grefvinnan tog fröken Kurk under armen, och Barbro vandrade med små elastiska steg efter mademoiselle, som höll monsieur Hans i handen. Hennes ögon fäste sig brinnande på fransyskans nacke: »Jag önskar, att hon vore död, och jag önskar, att hon låg nere i parken som »Chasseur» och »Fidèle». Jag skulle inte plantera ett strå på hennes graf, och om där växte gräs, så skulle jag rycka upp det med rötterna. Och jag skulle be Lars tälja mig en pinne och skriva: »Där ligger du, din otäcka...» Åh, hvad hon är stygg, åh, hvad hon håller efter en. Man får inte vara i fred en minut, men jag vet hvad jag skall göra. När jag gifter mig med Lars, skall jag inte bjuda henne på bröllopet. Jag skall bjuda alla andra. Jag skall bjuda kusken, och jag skall bjuda kokerskan, och jag skall bjuda drängarna i stallet, och så skall jag ge dem en kråsnål till minne, men hon skall inte få en smul. »Och för hvarje gång hon förde gaffeln till munnen, fäste Barbro sina het-siga blåa ögon på fransyskan. »Hvad det skall reta dig, du!»

Mademoiselle var uteslutande upptagen af monsieur Hans, som ännu hade någon svårighet att sitta fullt comme il faut till bords, och gamla grefvinnan sysslade med sin tallrik, utan att bekymra sig om barnen. Medan hon serverade sig en liten utvald portion af hvarje rätt, talade hon hela tiden om sin son och om sin sonhustru, som inte haft något annat än sitt gamla namn. Nu kunde kanske de tre oförsörjda systrarna också bli gifta, sedan de väl lyckats få en sväger.

»Det kan nog hända,» sade fröken Kurk. »Prästen lär nu uppvakta den ena och kronfogden den andra, och Gud vet om inte stationsinspektoren funderar på den tredje —»

Änkegrefvinnans långa tand råkade i en lätt skakning; hon lade skeden och betraktade sin sällskapsdam.

»Det är förstås bara prat,» sade flickan lugnt. »De kan naturligtvis inte ta någon, som inte är adel.»

Den lilla Barbro såg på henne med stora ögon; allt detta var så intressant, att hon stödde armågen mot bordet och glömde äta upp sina smultron.

»En voilà une tenue pour une demoiselle,» började fransyskan, men i samma ögonblick gaf hon till ett utrop: monsieur Hans som satt och krossade smultronen i grädden som om det gäلت att pressa dem igenom tallriken, välte plötsligt hela portionen i sitt knä och råkade i ett så bedröfligt skick, att man måste föra honom från bordet. Barbro lät icke störa sig, men hennes ögon voro mycket runda och mycket orörliga, när hon tackade farmor för maten. Hon hade fått något att fundera på, och hon gick eftertänksamt genom trädgården och ut i parken till hundkyrkogården, där Lars stod och väntade på henne med lådan under armen.

»Sätt ned den,» sade hon. »Vi kan inte börja, förrän Hans kommer. Han skall vara med.»

»Känn, hvad den är tung,» sade han och räckte henne sin låda: hon vägde den mekaniskt på sina små mjuka armar, medan hon betraktade pojken, som stod framför henne, stor för sina sju år, mycket solbränd och med mössan på sned öfver det lockiga bruna håret.

»Du,» sade hon, »jag har tänkt på en sak. Jag kan inte gifta mig med dig, för att du inte är adel. Min pappa är grefve och min bror är grefve, och då är man tvungen att ta en adelsman.»

»Hvad?» frågade han. Tanken på giftermål hade aldrig varit honom så främmande som i detta ögonblick — han var uteslutande upptagen af sin katt.

Det gled ett obeskrifligt leende öfver Barbro Richissas läppar; hon lade händerna på ryggen och lyfte upp den lilla runda hakan. »Du är dum,» sade hon.

»Det kan du vara själf,» svarade han mycket lugnt, utan att precis göra sig reda för hvad frågan gällde. »Där kommer den lille kilen! Nu börjar jag att gräfva.»

Men den »lilla kilen» kom inte ensam, han var åtföljd af mademoiselle, och mademoiselle hade inte väl sett pojken från den röda stugan, förrän hon började öfverösa honom med en ström af ord, som han inte förstod, men som var tillräcklig att jaga honom på flykten.

Han sprang med sin låda under armen, och Barbro såg efter honom med en stor spefuld blick, men Hans, som kommit för att vara med om en begrafning, och som ännu aldrig låtit någon omständighet afhålla sig från att fullfölja en idé, började gräfva en graf, som han gjorde sig beredd att fylla med småsten.

»Men hvad står på?» ropade fröken Kurk, som kom från en sidoallé med en bok i handen. Hon hade en kort fristund efter frukosten, när grefvinnan tog sig ett ögonblicks hvil, och hon hade suttit och läst, då hon plötsligt hörde mademoiselles diskant.

Fransyskan var ännu nästan andlös: Ah, vrai . . . det gick för långt. I alla de familjer, där hon varit, hade hon aldrig träffat på ett barn som mademoiselle Barbro . . .

Nu hade hon återigen funnit utväg att träffa denne gamin. Elle est maline, savez — vous — ah, mais maline . . . Mademoiselle fick icke bukt med henne — omöjligt! Hon höjde armarna och lät dem falla med ett uttryck af djupaste förtviflan och gick sedan mycket sansadt bort till monsieur Hans och bad honom akta sina kläder.

Barbro kom bort och satte sig på bänken vid hundgrafvarna, där fröken Kurk också slagit sig ned: »Den är något svår,» sade hon suckande, med en blick på mademoiselle.

»Jo, något,» sade fröken Ebba mycket torrt.

»Det är, som om hon rådde om en. Och tänk — vi ha inte haft henne längre, än sedan det lyste för pappa. Den vi hade förut — ifrån mammans tid — hon var bättre, men hon hade inte så ren accent . . . Det var hon, som kom upp med det.»

»Hvilken hon?»

»Pappas andra. När Hans skulle läsa upp en fabel för henne på lysningsdagen, så låtsade han, att han inte kunde. Det var bara för att han inte ville, det visste jag, men hon sade ändå, att han var söt, och pappa gaf honom en kråsnål till minne af dagen. Jag fick en ring, som är så stor, att jag inte kan ha den på tummen en gång. När jag gifter mig, skall jag också ge saker i present . . .»

»Jaså, du tänker gifta dig,» sade fröken Ebba.

»Ah, nu bryr jag mig inte om honom . . .»

»Hvem?»

»Lars. Inte kan jag ta honom — han är ju inte adel, och det är en sådan hare så. Bara de säger ett ord åt honom, så springer han. Hvad behöfver han springa för? Hon kan ju inte göra honom något. Inte blir jag rädd, inte. Jag bara låter henne hållas, men jag är så van vid henne. Hon grälar jämnt. Hon är efter mig öfverallt: Mademoiselle Barbro, où etes-vous? Que faites-vous? De som är fria — de är bra lyckliga. Lars — han kan göra hvad han vill, men jag tror ändå aldrig han vågar sig hit mer.» Hon satt en stund tyst och tittade på spetsarna af sina små skor, och så sade hon plötsligt, med en lätt suck: »Nu vet jag inte, hvem jag skall gifta mig med.»

»Ja, det är ju mycket sorgligt,» sade fröken Ebba, »men jag tycker ändå, att du har tiden för dig. Honom kan du i alla fall inte ta —»

»Nej, det kan jag inte.» Och hon pratade i ett, medan hon roade sig med att sticka en pinne ut och in i den broderade garneringen på sin hvita klädning. »Pappa gifte sig med adelsfröknar båda gångerna, för min mamma var en Blix och den här andra hette ju Oxehufvud. Det är hon, som har skaffat mademoiselle, och mademoiselle ville att vi skulle säga: »Au revoir, maman,» när hon stod nere vid tåget och skulle resa bort med pappa, men Hans sade: »Au revoir, madame,» och då hon kysste honom på kinden, bet han henne i örat, därför att hon höll pappa i hand.»

»Jaså, du är så svår, din lille krabat,» sade fröken Ebba och betraktade den lille mannen, som satt och slet kvistar af en boklöfsgren och stack dem ned i grafkullen, sedan han först bitit dem jämnstora med ett kort, mekaniskt hugg af sina små tänder. Han arbetade med ett sådant allvar och en sådan energi, att han rynkade ögon-

brynen för hvar kvist han slet af grenen, och det var något så oemotståndligt komiskt öfver honom, att hon böjde sig ned och gaf honom en liten klatsch på det parti, som, i den attityd han nu intog, var det mest i ögonen fallande af hans lilla person.

Men något sådant hade aldrig förr händt monsieur Hans.

Han reste sig upp och vände sig om, och utan att kunna fatta denna djärfhet, sade han långsamt och till ytterlighet häpen:

»Ah, mon Dieu!»

Men Ebba Kurk skrattade, så hon knappt kunde tala, och medan hon bugade så djupt, att håret slog henne i ögonen, sade hon gång på gång: »Förlåt, herr grefve. Jag ber tusen gånger om förlåtelse, ifall jag på något sätt brutit i respekt. Se det — det kan man kalla att ta vara på sin värdighet.»

Fröken Barbro Richissa von Lewen-Biedecke betraktade sin farmors sällskapsdam, och hon betraktade sin bror. Och det måtte varit något i den lille adelsmannens hållning, som i hög grad tilltalat hennes aristokratiska medvetande, ty hon utbrast plötsligt, mycket belåten, som om hon fått en ypperlig idé:

»Nu vet jag! När jag blir stor, gifter jag mig med Hans, för då kan jag vara säker på, att jag får en riktig grefve.»

Minnenas skatt.

Af Erny.

(Forts. o. slut fr. föreg. n:r.)

Dessa andar äro en mängd gengångare, som äro på besök i det lilla hemmet — nej, de äro rättare sagdt bofasta för alltid i de bådas sinnen, men de släppas nu lösa för att återigen, för tusende gången kanske, presenteras för hvarandra och göra stora revyn.

Det är minnena, de ljusa, sinnesstärkande minnena från barndom och ungdom, som släppts lösa. Det är hägkomster af dyrbar art, af smått och stort, men allt inom ramen af ungdomlig lycka och barnslig ungdomsfrid — »minnets rosor, utan ånger brutna». Här ha vi några putslustiga äfventyr af oskyldigaste beskaffenhet — Hugo och Mimmi nästan kikna af skratt — Här ha vi gamla farmor, som var så originell, så förnäm, men så hjärtegod . . . »minns du, Hugo . . .?» — och Mimmis ögon fuktas — så den förtjusande weddingtripe, den vackra trädgården med alla sina jasminer och fuchsior, den gamla taflan på pappas slott, hvilken var en löndörr, de muntra kavalkaderna med så mycken militär i tåten och till och med musik ibland af Lifregementets husarer — »ack, minns du den där marschen . . . taram, taram, tata . . .!» Och utflykterna i lustjakten med alla vimplarne på en gång, stort fyrverkeri på Skogsviken och . . . ja, allt, allt det där, som är så oförgätligt, så fullt af fröjd och gamman!

Och hur eget! dessa minnen bära ej en droppe af bitterhet uti sig vid jämförelsen med det närvarandes torftighet. De fläkta tvärtom in i själen en känsla af djup tacksamhet öfver att lifvet en gång burit till dem så mycket rikt och fröjdfullt . . . Det är minsann ej alla, som varit så lyckliga!

»Ack, hvilken härlig tid!» blir vanligen slutet på denna generalmönstring af minnets trupper. Men i den lätta sucken, som beledsagar utropet, ligger intet af grämlöse och bitter saknad, utan

en stilla reflekterande förnöjsamhet: »haf tack, du solbeglänsta, välsignade forntid!»

Sådana minnen äro inga onyttiga chimärer, de utgöra ett stöd i motgången, de äro starka häftstänger till fortsatta ansträngningar att i lifvets strid hålla hufvudet upprätt, modet frikt och samvetet rent.

Det ligger en stor moralisk styrka i ett vackert, kärleksfullt bevaradt minne. Det är en fast ankargrund att förtöja sig vid i pröfnings storm, det är en glimmande ledstjärna, som in i sena ålderdomen kastar sitt sken öfver tillvaron. Och i denna ljusstrimma mildras det närvarandes sorger och olycks slag, såsom äfven det ödsligaste landskap förskönas af solljuset.

Hvarje vänligt och ljust minne innesluter därför en mäktig tröst i bekymrens dagar, och hoppet för det kommande har en stark fästpunkt i medvetandet om det förflutnas lycka. Ty i denna ligger liksom ett uppmuntrande löfte: »än en gång...!» Och barndomens och ungdomens intryck äro de fastast rotade; de fördystra eller lysa upp hela det framtida lifvet, de skapa pultroner eller hjältar.

Vi ha litet hvar träffat dessa beundransvärda familjer, som »sett bättre dagar», men som aldrig i motgången förlorat modet, som med öfverraskande själsnärvaro fogat sig i de bittert förändrade förhållandena och med kraftig hand gripit sig an med ett arbete, som de näppeligen förut känt till.

Särskildt hafva vi förvånat oss öfver, huru detta mod och denna företagsamhet i allmänhet fått sitt starkaste uttryck hos de kvinnliga medlemmarne. Dessa fint bildade och förnäma damer, om hvilka man gärna trott, att de vore odugliga för ett ansträngande arbete och ett tillbakadraget lif i försakelse, hafva energiskt mött olyckan och utan att klaga lärt sig att arbeta, arbeta strängt.

Kvinnan synes i detta hänseende äga en stor spänstighet, en beundransvärd förmåga af initiativ och ett aldrig sviktande mod — i synnerhet om hon är en ädelt uppfostrad kvinna med framför allt ljusa, lyckliga minnen från det förgångna. Ty kvinnan är minnesgod och förstår bättre än mannen att taga vara på minnena.

Och ändock är denna ackommodationsförmåga så förvånande, att man gärna frågar sig: hvarifrån hafva dessa människor fått sin plötsligt utvecklade kraft?

Den har alltid funnits, om ock i utvecklade skick, på botten af en karaktär, som bildats under de friska inflytelserna af ett lyckligt barnoms- och ungdomslif. De tappa ej hufvudet, dessa människor, de hafva upplefvat för mycket, de hafva för mycket godt och skönt att minnas, och de känna sig ha allt för stora skyldigheter gentemot det förgångnas gifmilda lycka för att tillåta sig gå under. Det är också en version på »noblesse oblige».

Denna styrka i motgången framträder kanske i sitt skäraste ljus hos kvinnan såsom moder. Hon, som sitter där bredvid sitt dödsjuka barns läger, en intelligent, bildad kvinna, har fordom skådat mycket af lifvets fröjd, och just där af hämtar hon näring till tröst och mod. Hon berättar för den lille sagor, som förvandla det mörka rummet till ett strålande palats eller en susande skog; och medan moders hjärtat skälver af smärta, sjunger hon en liten munter visa allt saktare och saktare, ända till barnets ögonlock sluta sig i en välgörande sömn.

Hur kan hon, frestas man utropa, berättas och sjunga så glad, som om det vore idel lycka och solljus kring henne?

Det är en modig kvinna, helt olik henne,

som ständigt släpat sig fram i nöd och bittra bekymmer, som intet annat har att mianas än lidande och sorg. Ingen glad och stärkande hägkomst håller hennes mod uppe, hon har upphört att tro på en lycka, hvars välsignelser hon hört talas om, men själf aldrig erfårit. Då hennes son ligger för döden, sitter hon antingen vid hans bädd i slö resignation, eller ock går hon omkring med rödgråna ögon, kvider och jämrar sig.

Aldrig har denna kvinna smakat fröjderna i barndomens paradiset, som är en aldrig sinande källa af tröst och tillförsikt. Därför kan hon ej heller själf föra in sina barn i detta paradiset.

Ja, barndoms- och ungdomsminnena kasta ljusreflexer öfver hela lifvet. Det är ytterst ur dessa man har att förklara det stora moraliska modet hos af olyckan hemsökta människor, det är ett återsker af denna tids sällhet, som strålar oss tillmötes ur de ärevärdige gamles ögon, ännu i deras högsta ålderdom.

Ni kunna vara säkra på, att vårt ofvan skildrade unga par en gång skall komma att höra till denna kategori af muntra åldringar, som hela lifvet igenom så att säga »tärt» på välsignelsen af en lycklig barndoms- och ungdomstid.

Därför bör det vara en helig plikt för föräldrar att väl rusta sina barn för lifvet genom att så rikligt som möjligt tillmätta dem deras andel af hvad jag kallat barndomens paradiset.

Gör barndomsbilden så ljus som möjligt, jaga bort hvarje moln från densamma, sök att med föräldrande nöjen och rena njutningar fylla din sons och dotters ungdom, för så vidt det bestämda måttet af nödvändigt och nyttigt arbete i det allvarliga lämnar rum!

»Men», säger mången, »lifvet bjuder ju framdeles ej blott på rosor, hvarför då skämma bort våra barn under deras ungdomstid?»

Sanningen i den första hälften af denna ut-sago är ju obestridd; men gent emot den andra hänvisas blott till erfarenheten och det åter och åter hörda uttalandet om människor, som ståndaktigt burit motgången:

»Hvem skulle väl trott dessa människor, som vuxit upp i idel lycka, om en sådan kraft i olyckan!»

Det är just barnglädjen och ungdomslyckan som förlänt denna kraft att med sinneslugn bära äfven motgången.

Därför, I föräldrar, unnen barnen deras solbeglänsta lefnadsår, och värden alla de små glädjens blomster, på hvilka barnasinnets är så rikt och dem man så lätt kan förskaffa det. Allt, som i förtid kan grumla denna lycka, må äfven med största uppoffring aflägsnas. Då har man gifvit sina barn med sig ut i lifvet en talisman, som intet mänskligt våld och ingen skickelsens vidrighet röfva ifrån dem: ett frimodigt och förtröstansfullt sinne.

Ur notisboken.

Drottningen fyllde i måndags 58 år. Dagen högtidlighölls med flaggning från offentliga byggnader och platser och en del privata hus samt genom salut från Skeppsholmen och det i Stocholms hamn nu liggande tyska krigsfartyget »Stosch».

*

Kammarfröken Märtha Eketräs hälsotillstånd synes icke taga någon förändring till det bättre. Drottningens sista afsked å Ulriksdal från hennes vän och tjänarinna var å ömse sidor djupt gripande.

*

Den kända sångerskan, statsagronomen J. E. Berggrens maka, fru Alexandra Sandelin, afled i lördags i Luleå efter en veckas sanslöshet i en ålder af 33 år.

*

Folkskolelärarinnornas ställning. Kyrkomötet synes icke få en enda underskrift af lärarföreningarna på sitt beslut i frågan om folkskolelärarinnornas rättsliga ställning. Den ena kretsen efter den andra uttalar sig nu däremot.

*

Ett ståtligt familjeporträtt har vår kända, talangfulla målarinna, friherrinnan *Emma Sparre*, fått i uppdrag att måla. Det gäller att på en stor duk sammanföra och gruppera de fem sönerna af hufvudmannen för grelliga ätten Wachtmeister af Johannishus, förre landshöfdingen i Blekinge län greve Hans Wachtmeister. Det är meningen att detta porträtt skall bli en pendant till ett motsvarande, som utförts af den på sin tid så framstående historie- och porträttmålaren prof. Fredrik Westin och som befinner sig på den nämnda fideikommisssegendomen i Blekinge. Detta framställer bilden af framlidne landshöfdingen greve Hans Wachtmeisters af Johannishus söner eller den nuvarande fideikommissarien och hans bröder.

Den porträttgrupp, hvarmed frih:n Sparre nu är sysselsatt, kommer att afbildas expeditionschefen i finansdepartementet och ledamoten af första kammarerna greve H. Hansson Wachtmeister, löjtnanten vid Lifregementets dragoner greve A. Hansson, löjtnanten vid flottan greve C. A. Hansson, disponenten på Forstheim och Vambåsa greve H. Hansson och volontären vid Första Svea artilleriregemente greve F. G. Hansson Wachtmeister.

*

En milslång kvinnopetition. Världens kvinnors nykterhetsförenings petition om att staten skall undandraga rusdryckshandteringen sitt skydd samt införandet af totalt förbud mot handeln med opium och rusdrycker, adresserad till världens alla regeringar, räknar nu öfver tre millioner underskrifter och mäter många engelska mil i längd. Den har öfversatts på femtio språk och cirkulerat i fyrtio länder. Den kommission, som är utsedd att framlägga petitionen inför de olika regeringarna, anträder sin resa kring jorden instundande höst, och alla listor skola vara inne före den 1 oktober.

*

Presidentens änka. Madame Carnot har med tacksamhet afslagit regeringens anbud att hos kamrarna anhölla om pension såsom bevis på nationens tacksamhetsskuld mot den aflidne presidenten.

För patience-amatörer.

Ludvig XVI. 2 lekar. 2 högar å 16 kort vardera uppräknas. Emellan dem nedläggs korten ur handen, ett och ett efter som de komma. Hvarje kung upplägges som begynnelsekort; på detta lägges i stigande utan afseende på färg ur de båda högarna eller ur handen. Transport från ena högen till den andra får ske äfvensom ur talonghögen. Omlägges högst 3 gånger.

Belzebub. 2 lekar. 5 högar å 12 kort uppräknas. De kort bortkastas, som — enligt vanligt kortvärde — adderade gifva summan 13. Handkorten bortkastas ett och ett, och om nytt sådant, adderadt till ett eller flere af högarnas öfversta kort, gifver 13 till summa, så bortkastas äfven detta eller dessa. Patienten har gått, om alla de 5 högarna bortkastats. Läggas en gång.

Teater och musik.

Djurgårdsteatern utspelade i måndags afton sin bebådade stora trumf: sagespelet »Ljungby horn» inför en fullsatt salong och under det lifligaste bifall, som borgar ett långt och lyckosamt lif för det nya programmet. »Ljungby horn», hvars in-

Extra fin Marsala

(Qualité Inghilterra) härstädes lagrad sedan 1891. Vid undersökning af handelskemisten befunnen, enl. intyg, fullgod.

K. A. Nydahl & Co
Stockholm, 2 Stureplan 2

trig är byggd på den kända skånska legend, hvilken bland andra Friberg behandlat i sin ofta sjungna ballad, är också utan gensägelse ett af de bästa och mest underhållande alstren i sin genre, fyllt af äkta sagostämning och erbjudande en väl avvägd omväxling af veka och rörande, trolska och komiska element. Den nämnda balladen sjunges som en slags prolog bakom ridån före dess uppgång, och de därefter i stycket inlagda visorna, baletterna och melodramerna äro försedda med en stämmingsfull musik af Hartmann och Gade. Såväl det sagosinne, hvilket vi väl alla innerst bevara som en dyrbar kvarleva från barndomens romantik, liksom örat få alltså vederbörligen sitta, men först och sist är det ögat, som firar fest vid åskådandet af »Ljungby horn», tack vare den verkligt praktfulla uppsättning, direktionen slösat på densamma. Till de många vexlande tablåerna har Carl Grabow målat charmanta dekorationer med äkta svensk medeltidsfärg, och kostymerna äro rika och tidstroga. De inlagda baletterna och grupperingarna, troll- och elfdanser, riddargillen och skördefester — allt går med glans och lif och bidrager till det angenäma intrycket af det hela.

Bland rollinnehafvarne må nämnas fröknarna *Hamburg* och *Gottschalk*, som gifvo de båda bortbytta jungfrurna med ypperlig färg; den förra den väna och blida adelsjungfrun, som fostras upp i trollkullen, men till sist återinsättes i alla sina mänskliga rättigheter, den senare den vilda bortbyttingen, trollens dotter. Hr *Hagman* förtjänar äfven särskildt en varm eloge för det praktiga sätt, på hvilket han gaf en af trollsönernas roll, af hvilken han gjorde en riktig liten karaktärsbit, som både roade och rörde. I den långa rollistan företrädde föröfrigt de flesta med heder sina platser, ehuru ett uppräknande här skulle ta allt för strängt på utrymmet.

Alla våra vänner i hufvudstaden och de många från skilda landsändar, som i dessa sommar dagar glädja vårt vackra Stockholm med ett besök, uppmana vi att ej försumma ett besök på Djurgårds-teatern. De skola helt visst ej ångra sig.

Från Iduns läsekrets.

Den sammanhållande kraften.

I lefnadsteckningen öfver fru Betty Linderoth född Cedergrén i nr 23 af Idun, hvilken i sin helhet utgör en den vackraste predikan för kvinnan inom hemmet, vare sig hon är maka eller dotter däri, fäste sig min uppmärksamhet isynnerhet vid dessa ord i densamma: »Ofta står bakom den arbetande mannen en trofast, hängiven kvinna, en maka eller moder, som varit den uppmuntrande, stödjande och sammanhållande kraften.» Hvilken hög, ädel uppgift ligger icke i dessa ord utstakad för hvarje kvinna, som här i lifvet blifvit ställd på sin rätta plats: den att värda och öfvervaka det hem, som hennes makes arbete åt henne förvärfvat! Huru många är det männe ibland oss, som rätt på allvar fattat denna sin höga uppgift? Ligger icke mången gång i öppen dag att det är en alldes motsatt sådan, som flere utaf oss sträfva att fylla? Jo, tyvärr se vi ofta hem, där mannen, bokstafligen taladt, arbetar i sitt anletes svett, och där det likväl är som om ingenting förvärfvades: där felas den sammanhållande kraften! Mätte vi då, alla som lifvet satt detta kraf uppå, hvar i sin ställning sträfva efter att inom våra hem blifva denna sammanhållande och där så behöfves äfven stödjande och uppmuntrande kraft! Säkert skulle då mången man blifva, hvad nu kanhända icke alltid är förhållandet, den tråget arbetande kraft som för ett hems bestånd är lika nödvändig som den förra. Huru vi skola förhålla oss för att fylla detta vårt kall, det är måhända lättare tänkt än sagt och lättare sagt än gjordt. Men jag hyser den fasta tro att om vi redligt och på fullt allvar föresätta oss att, så mycket i vår förmåga står, fylla denna vår uppgift, så skall hvars och ens särskilda väg därtill blifva henne utvisad af *Den*, som alla goda uppsåt hos oss uppväcker och som äfven förer dem alla till ett godt slut. Och säkert är att icke ens en professor, vare sig manlig eller kvinnlig, vid någon *sin* framgång kan känna en

ljufvare tillfredsställelse än den en enkel kvinna erfar, då hon från sin mans läppar får höra dessa eller liknande ord: »Hade du ej varit den du är, hade vi i denna stund stått på bar backe!» Och att rätt många bland dem, som äro satta mannenom till ena hjälp, undert. inbegripen, mätte förr eller senare få erfa denna tillfredsställelse, det önskar och hoppas

Albert . . .

Ingen vuxen svensk kvinna

bland Iduns läsekrets bör saknas med sitt namn på den vackra adress, som genom redaktionens försorg öfversändes till kronprinsessan Lovisa. Ännu är ej för sent att insända sin lista! Senast den 16 dennes måste emellertid alla listor vara oss i handen för att ordnas och inbindas tillsammans med adressen.

Innehållsförteckning.

Eva Sars Nansen; af M. H. (med porträtt). — Gud i naturen; poem af *Fanny Chrysanter*. — Snobberi; af *Lennart Hennings*. — Några blad ur Helgeandsholmens historia; tecknade för Idun af *Ellen Fries*. (Forts. o. slut). — Om väggens prydnader; af *Nicke Nuck*. — Blått blod; skiss för Idun af *Jane Gernandt*. (Forts. o. slut). — Minnenas skatt; af *Erny*. (Forts. o. slut). — Ur notisboken. — För patienceamatörer. — Teater och musik. — Från Iduns läsekrets: Den sammanhållande kraften; af *Albert*. . . — Tidsofrifr.

Tidsfördrif.

Redigeras af *Sophie Lingé*.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

För Iduns läsarinor jag här mig presenterar,
Med önskan i mitt sinne, att jag dem konvenerar.
Jag mycket har att bjuda på, som nog att pröfva tål,
Men säg mig, mina damer, han i ner utaf stål?

Kanske att från er barndom ni ännu ha i minnet
En mängd af dessa sagor, som satte skräck i sinnet,
Om varsel, irrbloss, drakar och hufvudlösa spöken,
Som vettet skrämt af mången samt dunstat bort som röken.

I vårt upplysta tidevarf man ingen rädsla har
För spöken. Vid seancer, man dem i handen tar.
Ja, mycket där man skåda får, och kommen i blott dit,
Så hoppas jag helt säkert att visa få mitt nit.

För att ni nu må gissa, hvad jag är för en gök,
Så vill jag ge det rådet — i delar tolf mig sök;
Och vill ni ej fortsätta bekantskapen, nåväl,
Så vänd mig endast ryggen och sägen mig farväl.

Skifva, så svarfvad och rund.
Hvad den blir som ej fått en blund.

Hvad skridskon bäst glider på.
En kyrkohandbok också.
Snäckformigt vriden krökning.
Sockersmakande lösning.
Önskan att ej bli . . .
Ich bin, du bist, er . . .
För mången ett säkert förderf.
Hvad gubben sig tar — i sitt värf.
Hvad hade den mannen som vann?
Hur räfven rönnbären fann.
Hvad här indianen som vapen?
Och nu, för att rätt gå på saken,
Mun, icke vidare fager.
Fågel, ej god, om för mager.
Hvad skeppet intar i hamn.
Hvari vännen skurit mitt namn.
Benämning på resande herre.
Hvad jag spelade grannen ett värre.
Titel på Albions son.
Från årets delar ett län.
Hvad höres i lindarnes kronor?
Kanonernas dundrande toner.
Namn på en spelande älfva.
Hvad ha i köket vi själfva?
En kunglighets symbol.
Hvad barnet med jämmod ej tål.
Nu har jag stött nog i basun,
Men kommer igen — om »Idun»
Det vänligen tillåter mig.
Till dess ett farväl!

G. ig.

Charad.

Sommaren satt
Strålände fager med rosor i hatt
På sin mitt andra, så dag som natt.

I hennes hof
Sjungo småfågeln glad hennes lof.
Hvarje mitt första, som fanns i naturen,
Blef som en gärd utaf tacksamhet buren

Till hennes fot;
Och ibland annat mitt hela ock.
Såsom en prydnad i grönskande lock,
Tog den sköna det huldtt emot.

F. M. C.

Apoköp.

1—5 = Verb som betecknar ett lyte.
1—4 = Gymnastikterm.
1—3 = Hvad mången ofta är.
1—2 = Interjektion.

Maj.

Aritmogryf.

11	7	10	12	1	6	12	2
5	12	1	8	3	17	17	11
5	11	15	9	7	12	9	5
11	4	20	12	5	8	9	16
23	6	14	19	6	10	11	5
11	8	3	13	14	19	18	1
1	11	5	3	5	16	12	7
6	13	11	8	12	7	7	11
11	5	5	12	4	9	1	13
7	12	20	11	5	10	12	1
12	2	12	1	5	12	7	7
5	11	20	11	1	6	5	9
5	21	16	22	15	6	5	10
10	12	1	11	5	6	3	23
1	3	5	12	8	12	1	10
12	1	7	11	5	10	12	5
5	21	19	21	2	2	11	5

Begynnelsbokstäfverna bilda en berömd författarinns namn; de vägräta linierna: 1) Land i Afrika, 2) flod i Ostindien, 3) manspamn, 4) ett träd, 5) stat i Nordamerika, 6) stad i Persien, 7) vildblomma, 8) fruntimmersnamn, 9) järnvägsstation i mellersta

Sverige, 10) köping i Norge, 11) vildblomma, 12) stad i Grekland, 13) stad i Sverige, 14) tämligen allmän krukväxt, 15) stor finsk skald, 16) stad i Baiern, 17) järnvägsstation i Svealand.

Hildegard.

Sifferlogogryf.

7 5 4: Kropp.
5 3 1: Djur.
7 6 2 1: Verktyg.
1 3 2 6 7: Egenskap.
3 2 6: Växt.
7 3 8 2 6: Kändt namn inom vår affärsvärld.
1 3 8 6: Svensk station.

1 2 3 4 5 6 7 8: Svensk rätt.

Kalla K.

Lösningar.

Logogryfen: *Frimärke*; märr, kärr, kär, räff, Kirre, ref, ek, Erik, Emrik, kif, kräm, mer, ärr, kräf, ärr, rif, märk, ren, kärff, fri, Krim, ärm, rim, märke, rik, rike.

Charaden: *Russin*.

Ifyllningsgåtan: *Bellis* — *reseda*. 1) Brudpar, 2) Eugenie, 3) lungmos, 4) Leogane, 5) isskrud, 6) strufva.

Diamantgåtan:

K
TAK
TOTAL
KATEKES
KAKOR
LER
S

Palindromen: *Rut* — *tur*.

Rebusen: Föret utanför porten är borta.

HULTMANS Cacao & Chocolad

rekommanderas som den bästa och vitsordas på det varmaste af professorerna hrr Joh. Lang, Seved Ribbing, Nils O:son Gadde, C. J. Ask samt doktor Olof Moberg.